

Archimedeslaan 6
Postbus 80300
3508 TH Utrecht
T 030 258 91 11

Aan de colleges van burgemeester en wethouders en het college van Gedeputeerde Staten in de provincie Utrecht.

ONDERWERP	Vervallen van het Bestuursarrangement voor de provincie Utrecht	TELEFOONNUMMER	+31641798434
DATUM	02-04-2024	E-MAILADRES	wessel.versteegh@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	N.v.t.	DOMEIN/OPGAVE	KCK
VAN	Wessel Versteegh	TEAM	TKA

Geacht college,

Inleiding

Alle gemeenten in Nederland staan voor een grote en groeiende opgave met betrekking tot de opvang van asielzoekers en de huisvesting van statushouders. Ook in de provincie Utrecht is deze opgave fors. Met de komst van de Spreidingswet is deze opgave ook nog eens flink toegenomen. Het realiseren van deze opgave kan daarom alleen in samenwerking, zowel tussen gemeenten onderling als tussen de verschillende overheids- en bestuurslagen. Dit is de reden dat we in de zomer van 2023 aan de Provinciale Regietafel Migratie & Integratie Utrecht (PRT) een gezamenlijke 'Utrechtse Aanpak' hebben vastgesteld. In dat kader is er de afgelopen maanden hard gewerkt door de PRT Utrecht en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) om namens alle Utrechtse gemeenten afspraken te maken met het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het COA, in een Bestuursarrangement ter ondersteuning van de Utrechtse Aanpak. Ondanks de inspanningen van alle partijen om tot een akkoord te komen moeten we met teleurstelling melden dat de staatssecretaris ons heeft laten weten geen mogelijkheid meer te zien om een Bestuursarrangement af te sluiten. In deze brief informeren wij u hierover en geven tevens aan op welke wijze wij onverminderd via de Utrechtse Aanpak samen met u werken aan de opvangopgaven.

Utrecht heeft, net als elke andere provincie, een Provinciale Regietafel Migratie & Integratie welke zich inzet om de grote opgaven in de asielketen in samenwerking op te pakken. In lijn met de tot nog toe gevolgde aanpak in Utrecht, was het doel van het Bestuursarrangement om een stap vooruit te zetten. De PRT Utrecht heeft de afgelopen jaren verschillende keren een appèl gedaan op de Rijksoverheid door het uitbrengen van een drietal 'boden': het Versneld Bod (november 2021), het Gezamenlijk Bod (februari 2022) en Bod 3.0 (november 2022). In ieder bod worden de specifieke voorwaarden (bijv. regelgeving of financiële ondersteuning) aangegeven die noodzakelijk zijn voor gemeenten om opvang- en huisvestingsprojecten, veelal volgende de Utrechtse aanpak, mogelijk te maken. De verschillende boden hebben incidenteel tot middelen geleid, maar uiteindelijk niet tot de gewenste structurele samenwerking met het Rijk.

Blijvende inzet voor kwalitatieve opvangvoorzieningen

Door de komst van de Spreidingswet is het middel van een Bestuursarrangement ingehaald door de actualiteit. Het mogelijk maken van asielopvangvoorzieningen is voor gemeenten niet langer een inspanningsverplichting maar een wettelijke taak geworden. De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid ziet dus geen reden meer om door middel van een specifiek Bestuursarrangement de Utrechtse gemeenten extra te ondersteunen voor de gezamenlijke Utrechtse Aanpak. Op grond van de Spreidingswet zullen alle gemeenten en provincies wel afzonderlijk gefinancierd worden voor de extra taken en het behaalde resultaat. De Rijksoverheid stelt in het vooruitzicht om bij de Voorjaarsnota duidelijkheid te zullen verschaffen over de financiële middelen die beschikbaar zullen komen voor de extra gemeentelijk en provinciale taken en de toerusting van de PRT's.

Wij gaan ervan uit dat de Utrechtse gemeenten, de VRU en de provincie ondanks het vervallen van het Bestuursarrangement waar mogelijk willen vasthouden aan de Utrechtse Aanpak. De kernpunten van de Utrechtse aanpak zijn:

- Maat en schaal van de opvang past bij draagkracht.
- Inzetten op gemengde woonvormen voor diverse doelgroepen.
- Noodzakelijke maatschappelijke functies worden ingebed in de opvang.
- Regionale doorstroming.
- Intergemeentelijke samenwerking.
- Stabiel leef- en leerklimaat voor kinderen.

De komende periode blijven deze punten voor de PRT Utrecht onverminderd van belang en dus richtsnoer bij de uitvoering. De PRT Utrecht en het Kansenmakersteam zijn daarbij de schakel tussen gemeenten en het ministerie en COA waar het gaat om regionale zaken rondom asiel en migratie. Ook zullen de PRT Utrecht en het Kansenmakersteam zich blijven inzetten om op casusniveau de opvang conform de Utrechtse aanpak mogelijk te maken. Samen werken we verder aan wat het doel van de Utrechtse Aanpak: een duurzame, kwalitatieve en lokaal ingebedde asielopvang met voldoende opvangplekken en woonruimte voor statushouders en andere doelgroepen. Dat doel is onveranderd en blijft, met het oog op de Spreidingswet, van cruciaal belang in de regionale samenwerking die gestalte krijgt in de PRT. We blijven ons dus gezamenlijk inzetten voor voldoende kwalitatieve opvangvoorzieningen in onze gemeenten.

Spreidingswet en urgente opgave

Het in de Spreidingswet voorgeschreven proces om invulling te geven aan de indicatieve opgaven per gemeente en opgeteld de gezamenlijk opgaven van de 26 gemeenten is van start gegaan. Uiterlijk 1 november zal de commissaris van de Koning hierover verslag uitbrengen aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Het toewerken naar deze - op zichzelf al grote opgave - speelt tegelijkertijd met het dringend beroep dat wordt gedaan op gemeenten, ook de Utrechtse, om op korte termijn bij te dragen aan oplossingen voor de acute tekorten aan opvangplekken voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden. Zo zijn we er de afgelopen weken in geslaagd om de aan Utrechtse gemeenten gevraagde 700 opvangplekken te leveren. Dit gebeurt zowel door het creëren van nieuwe (tijdelijke) plekken als het langer openhouden van bestaande tijdelijke plekken. Van gemeenten wordt op dit moment dus een dubbele inspanning gevraagd: de structurele opgave conform de Spreidingswet en de meer incidentele om Ter Apel (voor asielzoekers) en het Aanmeldcentrum in de Jaarbeurs (voor Oekraïense ontheemden) te ontlasten.

Daarnaast geldt dat alle gemeenten moeten voldoen aan de wettelijke taakstelling om statushouders te huisvesten. Veel Utrechtse gemeenten hebben te kampen met achterstand bij de realisatie. Alle opgaven bij elkaar opgeteld betekent dat 2024 een bijzonder lastig en uitdagend jaar zal worden voor gemeenten.

Des te meer reden om als gemeenten samen met de VRU, provincie en ons gezamenlijk Kansenmakersteam aan de Provinciale Regietafel door te blijven werken aan het realiseren van zoveel mogelijk kwalitatieve opvangvoorzieningen in onze provincie.

De PRT Utrecht en het Kansenmakersteam zijn graag bereid om uw vragen te beantwoorden en u nader te informeren.

Wij vragen u deze brief ter kennisname door te sturen aan de gemeenteraad of Provinciale Staten.

Hoogachtend,
de voorzitter van de Provinciale Regietafel Migratie & Integratie

mr. J.H. Oosters